

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

15 de Legibus quibusdam monasticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

nachum sine professione, c. 1. de regul. ap. Gregor. cap. porreclum nobis, eod. tit. ut nec illa professio facta ante annum probationis ad minus obligat, siue de femina siue de masculo agatur, c. ad apostolicam, 16. de regularib. apud Gregor. c. consili, 20. eod. tit. cap. Consalidius, 17. q. 2. c. a monasteriis, 19. q. 3. ca. puella, 20. q. 2. Et interdum, in clerico incognito biennium, interdum triennium exigitur probationis faciendæ causa, dist. ca. monasteriis, & c. si quis incognitus, 17. q. 2. in synodo 6. Constantinopolit. c. 41. Ignorandum tamen non est professionem & expressam, & tacitam esse, de quibus videndas Angelus Clauusius, in summa, in verb. professio, & in verbo nouitius, num. 12. & cap. 4. de regularibus per susceptionem habuit professum in c. super, eod. tit. cap. ex parte, & cap. statum, eod. In utraque ætas legitima interuenire debet in masculis secundum ius pontificium, 14. annorum, in feminis 12. c. 1. de regular. in Sex. cum similib. c. 1. & c. ad nostram, eod. tit. apud Gregor. hodie porro in masculis Gallica iura 25. annos, in feminis 20. desiderant, in constitutionibus Gallicis habitis Aurelia, in comitiis, artic. 19. Tridentina synodus iuri consentit antiquo, in Tridentina synodo sessione 9. in canonibus regularium, cano. 15. 16. 17. Vtroque iure tamen in insulis desertis, ubi austerior ducitur vita, prohibitum in monasterio suscipere pueros ante octodecim annos, c. quia autem in insulis, 20. quest. 1. ca. quia in insulis, cap. 6. de regular. & transunt. & c. q. Ne que t. etiam licet dementes admittere in religiosos, nec admissi pro monachis habentur, nisi sanæ mentis facti comprobantur religionis possessionem, can. sicut tenor, cap. 15. de regular. ca. Consalidius, 17. q. 2. Licuit & parentibus, filios in infantia constitutos monasterio dedicare.

24. § Placuit t. & paternam deuotionem monachum facere, vt non possit postea pubes factus ad seculum redire vel nubere, can. addidisti, can. monachum, cap. quicumque 20. q. 1. exemplo Samuelis. 1. Reg. 1. Desiderarem tamen ego, vt in istis oblati, quemadmodum in Samuele, esset & illorum spontanea perseverantia: verendum enim est, ne aliquando, paterna deuotio irreligious constituat. Potest & filius familias etiam inuitis parentibus monasterium ingredi, & nec deo a patre exheredabitur iuste, sed consequetur legitimam ex eius bonis, l. vt non liceat, l. 5. de episcop. & cleric. C.

25. § Monachi t. omnes in professionis formula que dantur cum aliis monachis vota generalia emittunt, & quedam religionis, cui se mancipant specialia. Generalia illa tria, proprietatis abalienatio, castitas, & obedientia superiorum: particularia alia ex regulis ordinis iurantur. Generalia sunt etiam communia personis aliis ecclesiasticis, non monachis, si inuitentur apostolos dicentes Deo, Ecce nos reliquimus omnia, D. Mathei, 19. D. Marci, cap. 10.

26. § Confilit t. enim vitæ perfectio in contemptu rerum seculi, & in dispensatione priorum in pauperes, iuxta illud Dominicum præceptum, si vis perfectus esse, vade, vende omnia qua habes, da pauperibus, & sequere me. d. c. D. Mathei, 19. & D. Marci, 10. & D. Luca, c. 18. Quod & securi sunt omnes cuiusq; gradus etiam non ecclesiasticæ personæ, Christiani, Abunum, 5. contenti alimentis, & quibus tegerentur ex dogmate D. Pauli, 1. Timor. 6. Contempnentis diuitias, que pungunt & suffocant verbum Dei, D. Mathei, 6. 27. 14. & D. Marci, 4. & D. Luca, 8. § Quod t. & Ethnicorum pleriq; sapientiores fecerunt. Et clerici quidem omnes ex lege suæ professionis paupertatem & votum paupertatis amplectuntur, vt pote quibus omnia vilescere debent, vt stercore, D. Paul. ad Philip. 3. expresse autem regulares omnes & monachi renuntiant rerum proprietati, c. 2. & c. cum ad monasterium, de stat. monach. Et quantum in communi quedam possideant, tamen propria singulorum non habent, neque etiam quidam illorum in communi, vt qui ex legibus viuunt sancti Francisci, Clem. exiui de Paradiso, de verb. signif. ap. Clem. § Concilio t. Lateranensi cautum est, ne monachis peculium concedatur habendi facultas, ca. 2. de stat. monach. Et alibi Alexander 3. Cisterciensis ordinis monachis in huiusmodi, ne, contra institutionem patriam ordinisque regulam habeant villas, ecclesias, altaria, officia iudicum seculari iura, ca. 3. eo. tit. de stat. monach. Cautum itaque, vt monachus qui conuictus fuerit proprietatem habere rerum, cum moritur, nec voluerit, quod ante regulam clam habuerit, ei iurata Christiana priuetur, & sepeliatur in sterquilino, ca. super quodam, & c. cum ad monasterium, de stat. monach. Symbolum eius est quia tondentur monachi, vt omnia externa se iurasse protestentur, vt dicemus in tonsura & in sacris ordinibus.

29. § Quare t. nec testamentum facere queunt, vt pote nihil habentes post ingressum monasterii, cui vna cum propria persona omnia, que habent, coniectant, c. quia ingrediens, & c. pra-

latum, 19. q. 3. auth. ingressi, de sacro. eclef. C. nisi liberos habeant quibus post ingressum religionis legitimam distribuere licet, reliquis bonis monasterio quectis, c. si qua mulier, 19. q. 3. auth. si qua, de episc. & cler. C. § Castitatem t. vouent non solum monachi, sed aliorum maiorum ordinum clerici, subdiaconi, diaconi, & presbyteri, virgines vestales, episcopi, quibus omnibus interdicitur concubine & nuptiæ, c. pen. & abis cc. 27. dist. l. e. i. qui, & abis multo magis, & auth. episcopo, de episc. & cleric. § sed & si quis, de nupt. in auth. coll. 4. facit tota 28. dist. in Decreto Gratiani, & ca. interdictis, & ca. hospitium, 32. diuin. ca. quorundam, 34. dist. § Et t. D. Chrysofomus arbitrat, monachorum qui castitatem professi sunt nuptias peiores esse adulterio, & separari & eos in monasterio recludendos, D. Chrysof. homilia 21. ad Theodorum monachum. Vt & de monialibus professis cautum est, ca. & quis, & can. vt sex, 27. q. 1. vt nuptie illarum potius incestus sint, c. fin. 27. dist. & qui cum illis rem habent seu committent incestum, ipso iure sunt excommunicati, cap. impudicus, & c. si qua virgo, 27. q. 1. § Sunt t. enim iste personæ ex numero eorum, qui se castrauerunt propter verbum Dei, vt ait facta scriptura, D. Mathei, cap. 19. id est, se sponte ueneris abdicarunt, constituentes in corde suo, suam virginitatem conseruare castam. Non enim locus ille de castitatione membrorum genitalium corporali intelligi debet. Etenim qui eam abscissionem in se in soliti sunt sponte, ab altaris ministerio sacrisque repelluntur ordinibus, nisi ageritudo coegerit excindendi, velis inuitis ab hostibus, vel in cuius contigerit castratio, cap. ex parte, & c. significanti, de corpore cristicis non ordina. cap. si quis per egrit. 13. diu. 55. dist. § Iure t. etiam cautum est, vt omnis suspicio mali arceatur, ne mulieres quacunque ex causa ad monasteriorum claustra accedant, cap. peruenit, 18. q. 2. § Neue t. monachi commatres sibi faciant, dist. cap. peruenit. Apud Ruthenos seu Mosconitas, ex laudabili instituto, monachi uientes sub archimandrita abbate, vel prioribus, quos vocant Igumenes, si cithara, aut alio musices instrumento vtantur, grauissime puniuntur. Lexque Ioannis Metropolitanæ Moscouiæ, Sigismundus Liber Baro in Chronographia Moscouiæ, in monasterio conuicia aduocando mulieres ne habeantur. Atque in Russiæ ducatu Moscorum, monasterium est in Solomulki insula Septentrionem versus, inter Duuillam & Corelam prouincias, in quod mulierem aut virginem ingredi magnum piaculum est: sicut & Chartistus impium. § Obedientiæ t. leges in monasteriis precipue obseruantur, ca. cum ad monasterium, 5. abbas, de stat. monach. c. qui culpatur, 23. q. 1. quod si monachi nolint obedire, excommunicati possunt a priori vel abbate, cap. cum in ecclesiis, c. 10. de maio. & obed. Leges propriæ in regulis seu constitutionibus ordinis conscriptæ a monachis seruari etiam debent, c. reuolentes, de stat. monach. & leges monasticæ communes, quarum aliquas proferemus que in corpore iuris pontificii, & apud patres reperiuntur.

De Legibus quibusdam monasticis. Cap. 15.

- 1 Monachi lineis indusis non vtantur.
- 2 Monachorum vestitus qualis.
- 3 Sicutium monachis ubi indusium.
- 4 Monachi claustrum ne exeant, ne vagentur.
- 5 Monasteria olim extra urbes edificata.
- 6 Monachis mistare inquit Valens.
- 7 Monachi solitaria qua vita.
- 8 Monachis prohibitum, alios quam fratres sepelire, nec aliis pœnitentiam dare, non predicare, docere, & c. eod.
- 9 Monachi curiones fieri possunt.
- 10 Carne abstineri in iussu omnibus semper, & quare. Item 9. & seq. & 11.
- 11 Carnes animalium a demone creatas vitandas dixit Manichæus & Priscillianus.
- 12 Carnes illo modo gustare recusans excommunicatur.
- 13 De carnibus non edendis error Pythagoreorum ob animas in animalia transfusas.
- 14 Carnium non edendarum rationes.
- 15 a Carnibus qui ethnici abstineant.
- 16 Ocio sine sint monachi.
- 17 Monastica leges apud quos auctores tractantur.
- 18 De monasteriorum reformatione, & consiliis seu capitulis eorum. Vistiores, eod.
- 19 Monasteriorum reformatio ex quibus personis fieri debet.
- 20 Monasteria episcopi subiecta, nisi exempta.
- 21 Monachi quando corrigi ab abbate, vel episcopo possunt.

10 Monachus in diversis monasteriis locum seu monachatum habere non potest.

11 Monachi & monacha habitum propria religionis semper deserant.

12 Inter leges, quae monasteriis & regulatibus fere omnibus communes sunt, illa est formula vivendi, ne lineis indusus vtaatur, cap. cum ad monasterium, de stat. monach. vestitu decenti vtaatur, qui qualis sit docebit D. Augustinus, epist. 199. D. Ambrosius, de institutione virginis, & epist. 36. & de virginitate, Gregorius Nazianzenus, in exercitatione ad virginem. Hieronymus, in Hilario. Chrysostomus, homilia 69 in 21. Matthai. D. Athanasius, de virginitate.

13 Alia est in oratorio, refectorio, dormitorio, continuum silentium obferuare, in claustris quoque horis certis, dist. cap. cum ad monasterium, & Monachi in claustris se continant, ne vagentur, & si absent annuatim, requirantur, & vt fugitui in monasterium retrudantur, c. de reliq. off. c. 2. de regularib. C. non obitarum argellorum vitae simile esse conuersionem dixit Theodoretus, si a negotiis secularibus abstinant, quod omnis curis seculi Deo administrant, Theodoretus, lib. 3. de curatio. Graecorum affectio. Idcirco sollebant ex prima institutione co. iobite seorsum ab aliis hominibus habitare, & seorsum monasteria edificari iussim, c. lumen, c. 18. q. 2. Et Theophilus Imperator orientis Michaelis filius, edixerat, ne monachis vrbem intrare liceret, iustitiam; eos omnimodo arceri, lib. 1. juris Orientalis in constit. 2. Theophili, tit. περὶ ἀπελάσιον τῶν μοναχῶν, ad e. de expulsiōe monachor. Idipsum & in Chalcedonenis concilio statutum, an. quidam monachi, 16. q. 1. Ne se negotiis secularibus immiscerent, rub. ne cler. vel monach. si

14 Cui constitutiō vim aliquandam intulerit Valens orientis Celsar, haereticus Arrianus, legem statuens, vt monachi militarent: & si nolent per tribunos impune occideretur, Eusepius scholasticus Niceph. Calixti, in lib. 9. c. 16. Monach. taurē synodus Nicena, vt conuersatio & vita monachorum, secundum eymon nominis, ab omnibus discreper. Monachus dicitur singularis, non impartiat penitentiam, vel sepulturam nisi confertibus, c. placuit, in 1. & 2. 16. q. 1. c. si cupis, eod. Se & mundum luceat, nec docentis putet se habere officium, c. monachus non docentis, 16. q. 1. non det publicas, siue episcopi consensu penitentiam, nō possit infirmos visitare, vel vngere, nisi si publicas cantare, chrisina oleum que conserationis altarium facere, porissimum si sit ordinis sancti Benedicti: nam eius ordinis monachus, non potest viuos aut ciuitates peragrate, nec praedicare, nisi intra claustrum, vt quando quis in fratrem recipitur & fit monachus, c. interdicimus, can. peruenit, can. iustu, 16. q. 1. Nec claustralis monachus populum seu plebem regere: & ideo in ecclesiis monasteriorum, quae plebem habent & parochos, praefici oportet seculares clericos, c. 1. de capellis monachor. cap. monachi, de statu monach. Nec monachus in prioratu solus potest officium praedicandi, siue ex parte concilii Lateranensis derogatione, sed remittitur ad claustrum, c. si recipimus, de sta. monachor. c. peruenit, 18. q. 2. Ad curiones ecclesiarum in proprie pertinet officium praedicandi, & exhibitio sacramentorum, non ad monachos, nisi ad hoc munus dispensentur legitime, c. aduicimus, 10. q. 1. vel illud exsequatur concessa licentia per curiones proprios, gloss. in dist. can. aduicimus, & ca. sic eius, 16. q. 1.

15 Quia & aliquando ex monachis, si idonei sint, curiones, fieri posse placuerit, ca. in parochia, 16. q. 1. Ecclesiae quippe necessitas hoc suadet & exposcit & habet, idoneos ad eius curam promoueri potius, quam in eremo recludi. Sic & illi antiqui prophetae principes eremitarum Elias, Eliseus, D. Iohannes, D. Antonius, & Aphaates, prodierunt ex peluucis & nemoribus vastisque desertis, vt dam opus fuit, verbum & legem Dei disseminarent, & haereticos retunderent, Athanasius, in vita D. Anthonii, Theodoretus, lib. 8. Ecclesiastica Tripartita, histor. c. 4. Et eremum aliquando deserendam docuit suo facto & exemplo D. Hieronymus, & literis quoque consignauit, D. Hieron. ad Rusticum scribens. Praeclara sunt quae Aphaates monachus respondit Valenti Caesari Arriano, exprobranti, quod claustra desereret, quae videto apud Theodoricum, libr. 8. historiae Tripartitae c. 4.

16 Quarta est lex monastica, ne in refectorio seu cenaculo communis vilis monachorum carne vescatur, dist. ca. cum ad monasterium, §. in refectorio de stat. monach. nec in nosocomio seu valetudinario, vocant infirmariam, nisi suadente & deposcente morbo, ca. carmen, de concei. ar. dist. 5. §. Non est quod carnes, veluti cicutata iumunda, detestabiles sint, & quod ab illis tanquam a

Damone creatis, abstinedum sit, haec enim est Maichaeorum & Priscillianistarum damnata haereticorum, D. Augustinus, de haereticis, ad Quodvultdesem. Sed quia abstinentia ab usu & edicis carnum vilis idoneaque vita fuerit monasticae vite Quare in concilio Bracharenensi statutum, vt quicumque in clero carnum non vtuntur, ad tollendam superstitionem Priscillan & haereticos, vel olera cocta saltem cum carnibus praegustare cogantur. Quod si neglexerint, pro suspitione istius haereticorum, excommunicentur, & ab officio remoueantur, concilio Brachcha. 1. c. 31. Error est enim sententia de animalibus ille, alienus esse debet ab omni Christiano: vt alius Pythagoreorum, qui abstinebant ab esu carnum & animalium, quod arbitrarentur animas hominū in corpora animalium transire, vide Lucian. in Gallo, & Porphyrium, lib. 4. de abstinentia animal. Ouid. lib. 5. Metamorph.

17 Porphyrius tamen rationem abstinentiae animalium ab istis diuersam tradidit in instituto conuenientem. Abstineret, inquit, Porphyrius, lib. 11. de abstinent. animal. ab animalibus praecipimus, non tamen omnibus, sed omni duntaxat diuina contemplatio, qui sane animam aduentu huius habitaculi venescit quod inhabitamus: Dem est simplicissimus, & qui cum est contemplaturus, & ei a contemplatione vniuersi desiderat, non tantum verbo, sed bonis operibus sibi puritatem conciliare debet, sensusque emundare. Item viciu tenemus ad conseruandam sanitatem pertinet, nec philosophaturus Milonis athletae egerit obore, nec proinde eius copioso bruto alimento.

18 Atque tamen auctor refert, Porphyr. 4. de abstinent. animal. Dicaarchum scripsisse, antiquos Graecos tanquam proxime Deo genitos, optimos fuisse natura, ac vitam optimam peregrisse, eos autem ab animalibus abstinuisse. Annotat quoque ex Aegyptiis sapientibus, plerosque abstinuisse ab animalibus, testis Charemonem, item Esaeos sapientes Indorum & Indorum Bragmanas, Sarmatios, Gymnosophilas. Scribit idipsum de philosophis Indiae, qui habitabant circa montes Hyperboreos Strabo, lib. 15. Geograph. Pomponius Mela quoque notat, lib. 1. de sit. orbis. Atlantes in Cyrenaica regione, non vesci animalibus. Sicuti nec ante diluuium usus erat hominibus carnum animalium, qui concessus est desiccato orbe, Genesios, c. 9. Itaque mirum videri non debet, si haec carnum abstinentia imposita fuerit solitariis, qui penitentiam vitam sibi delegerunt, quique & maiorem & sanctiorem proficiunt philosophiam, qua ethnici. Multo magis etiam abstineret debent ab ebrietate, & crapula: luxuriosa enim res est vinum, & contumeliosa ebrietas. Et omnis qui cum huiusmodi hominibus miscetur, non erit sapiens, Prouerbiorum, c. 20. can. luxuriosa, 35. dist. 11. Sicque bonum esse non bibere vinum, & non comedere carnes scribit D. Paulus, ad Rom. c. 14. c. ab exordio, 35. dist. Eca lauitis conuiuiis pellendi sunt clerici, vt docet ex Michea D. Hieronymus, can. ecclesia presbyteri, & seq. 35. dist. Michea, c. 4. Sanctimonia a mortalibus abstinentes aeternam continent vitam, & corpus pingue factam animam cogit esurire a felici vita cadentem, augetque mortale, Porphyrius, 4. de abstinentia animal. Et exhalatio, quae ex caribus comestis ascendit, cum sit crassior & turbidior, offundit animae tenebras. Et auctor Clemens Alexandrinus, lib. 2. Pedagogia. Matthaeum apostolum feminibus, baccis, & cibus, abique caribus usum. Diuum autem Iohannem, vterius continentiam extendendo, locustas & mel agreste comedisse, Matthae. 3. Marc. Eia. 40.

19 Mandatur tamen quinto solitariis, ne sint otiosi, & semper lectio, nisi, vel orationi vel alicui honesto corporali exercitio intendant animum, c. nunquam, de consecrat. dist. 5. Sunt tamen & aliae leges de monasticae vitae formatione, quas videto apud D. Basilium, toto sermone ascetico, D. Dionysii de ecclesiastica Hierarchia, ca. 6. Nephoraam Calistum, lib. 9. cap. 1. & 16. Sozomenem, lib. 1. Historiae Tripartitae, c. 11. In c. de statu monachor. apud Clementem, cap. cum ad monasterium, c. in singulis, eo. tit. apud Gregor.

20 Pro legibus istis conseruandis, & ad reformandos mores corruptos, placuit licere capitula generalia inter abbates & priores eiusdem ordinis congregare singulis triennnis: cura quoque commissa episcopis reformandi monasteria sibi subiecta, ca. in singulis, ca. 7. de stat. monach. Vbi enim gubernaculum disciplinae contemnitur, restat vt religio naufragetur, c. attendentes, de stat. monach. apud Clementem, can. Salomon, & can. seq. 45. dist. 11. Proinde in capitulo seu synodo hoc illorum generali, creantur visitatores, ca. qua, de stat. monach.

21 Ceterum tamen reformatio monasteriorum, & subrogatio in locum eorum, qui eo titulo indigni sunt, fieri debet ex personis regularibus. Quod si regulares defuerint, in eorum locum poterit

clerici seculares ordinati, e. inter quatuor, §. fin. de relig. dom. can. que semel, 19. q. 3. seruato ordine, vt primum in reformato monasterio informi eius ordinis ex aliis domibus sufficiantur bene ordinati, cap. relatum, ne clericus. vlt. monach. & his deficientibus, ad seculares clericos perueniatur. Quemadmodum & contra de seculari ecclesia fieri potest monasterium, c. audientiam, de eccles. adificationem. Voluit & Alexander 3. summus pontifex quando monachi seculariter viuunt in monasterio, & alios suo malo corrumpunt exemplo, primum ab episcopo suo compelli seruare regulam, religionis appellatione remota. Et si non possit ex proprio ordine numeram electorum supplere, posse alterius ordinis sedes implere, vt impii, eorum laboribus a bonis editis, tandem rubore per fusi, ad regulam propriam obseruantiam reuertantur respicientes, d. cap. relatum.

- 18 ¶ Episcopo ¶ monasteria omnia iure communi subiecta sunt, c. de Xenodochiis, & cap. pen. de relig. dom. c. monasteria, 18. q. 2. can. si quis episcopus, 6. q. 2. nisi speciali privilegio se eximi inde doceant, d. c. pen. de relig. domi. & can. abbatibus, 18. q. 2. cap. cum non liceat, de prescript. ¶ Et ¶ proinde monachi delinquentes subiciuntur correctioni abbatis, si de denuntiatione vel inquisitione agatur: si autem de criminibus monachi per viam accusationis contentiose agatur, munus erit episcopale, aut eius vicarii in iurisdictione seu officialis, adhibito temperamento & distinctione, de qua disputat
- 20 Guido Papæus, decisione 559. ¶ Ad ¶ reformationis curam pertinebit etiam prospicere, ne monachi in diuersis monasteriis loci seu monachatum habere præsumant, c. fin. §. fi. de relig. dom. vt neque abbas dispensare in eo possit, etiam cum consensu aliorum religiosorum seu fratrum, c. constitutus, de elect. quia monachus illi inter beneficia quodammodo annumeratur, beneficia autem plura non licet habere simul iure communi, c. de multa, de prebendis, cum similibus. ¶ Similiter ¶ & prospiciendum, vt monachi & monachæ seu moniales, habitum propriæ professæ religionis semper & vbi que deferant, c. sancti moniales, 13. dist. can. vidua, 20. q. 1.

Propter quid, & quare monasteria, & vita monastica. Cap. 16.

- 1 Monasteria nata ab eremitica vita, metu tyrannorum, & cõtemtu seculi.
- 2 Monachorum vestitus, est vestitus penitentium.
- 3 Monasteria instituta studendi & prædicandi gratia.
- 4 Monachorum vita studio literarum sacrarum, & orationibus constat.

1 EX superioribus recte colligi potest, vitam monasticam prima institutione eremitica introductam, temporibus quibus maxime virgebat tyrannorum odium Christianos, vt Deo obsequia & cultus liberius exhiberetur: ad fact & vna penitendi causa contentis istius miseri seculi curis.

2 ¶ Atque ¶ vestitus monachalis eius symbolum exhibet. Nam ea quæ penitentibus dantur, a bonis illis primis patribus, qui viam alii strauerunt & demonstrarunt, vsurpata sunt: nempe cilicium quod imponitur a sacerdote mutata veste, & tonsis vel rasis capillis, can. penitentes, & can. sequenti, 50. distinct. & sacculus, & cinis, 70. dist. c. 4. Arbitror enim cucullam & vestitum veri monachi olim fuisse sacculum capiti inductum, & ex latere brachiorum educendorum causa perforatum, reliquo pro amictu circa corpus rudi cingulo cincto, vel pannum alium vilem: non autem eius generis, quo hodie quidam viuuntur delicato, cum cuculla & veste ferica dispositione in morem mollium laicorum exornata, quod certe boni stomachum merito mouet, & malis calumniansi fidei catholicam, & institutum viuendi monachorum priorum præbet. Sic enim mutata forma est prisca, vt hodie in aliquibus monasteriis nihil minus, quam monastica vita inueniatur: & cum olim penitendi causa essent refugia, hodie otiose viuendi videntur receptacula. Sed hæc desiderant pii emendari, & nitore pristino restitui, & sum moueri scandala & causas maledicendi.

3 ¶ Fuerunt ¶ quoque monasteria & sodalitia instituta, prædicationis verbi Dei causa, qualla instituit D. Dominicus: alia instituta ad inuenturæ & prædicandi quoque gratia, vt ordinis congregationis nominis Iesu: Suntque diuersi particulares aliorum cenobiorum fines, qui tamen eum communem finem habent, vt prætermisissis rebus seculi & earum solitudine, propriæ animæ & aliorum Christianorum salutem operentur, & gloriam Dei promoucant, & eius mandata seruent, & seruare alios opere, exemplo, & verbo doceant, qui & est, vel esse debet omnium Chri-

stianorum, sed potissimum ecclesiasticarum personarum finis.

¶ Refert ¶ beatus Rhenanus, lib. 1. rer. German. dum de Franciâ agit, præter monachos rudibus adhuc seculis neminem non uelle literas. D. Chrysofomus de sui temporis monachis tradit, martiribus precibus hymnisq; peractis, eos ad sanctarum scripturarum studia se contulisse, D. Chrysof. in 1. epistola ad Timoth. c. 5. homil. 14. Et Basilius Magnus ad Gregorium scribens, duobus tantum vitam hanc solitam contineri & perfici docere videtur, orationibus & studiis literarum: εὐχαί, inquit, πάλιν τὰς ἀναγνώσεις διὰ δευτέρου νεωροτέρον τῶν ἀρχαίων καὶ ἀκριβοτέρον ποιεῖς δεῖν πρὸς κληρικῶν πρᾶξι, καὶ ἀνάσσειν, id est, orationes iterum lectionibus succedentes, recentiore animam & vegetiore, ad Deum desiderio motam recipiunt. Et in concilio Viennensi sub Clemente 5. sum. pontif. sancitū, vt in singulis monasteriis, quibus eius rei gratia sunt sufficientia bona, sit idoneus ludi literarii magister & Doctor, qui monachos erudit & bonis artibus imbuat, clem. 1. §. penult. de stat. monachor. c. 2. de magistris, ap. Gregor.

De Monialibus, seu Vestalibus sacris quædam. Cap. 17.

- 1 Monachorum & monacharum regula ordinis communis.
- 2 Consecrantur Deo virgines, & vidua: sed diuersa earum professio.
- 3 Monachanda ætas.
- 4 Monachanda voluntas ad si spontanea legitima ætatis, quamuis parentes reclamant.
- 5 Moniales subijcti correctioni episcopali, & ordinationi.
- 6 In monialibus emendanda in per visitatores aut episcopos.
- 7 Vestales virgines, & vnde illæ oria.
- 8 Monialium diuersi ordines, & habitus earum, vota.
- 9 Moniales canonicæ seculares nubunt.
- 10 Monacha ad alterius causa tonsa.
- 11 Velantur moniales virgines in professione, non vidua.
- 12 Moniales a quibus consecrantur, & quibus diebus.
- 13 Moniales cum monachis ne habitent, nec conuiuentur singulariter, non content cum monachis in choro, eod.
- 14 Monasterium virginum, ne vir aut monachus ingrediatur.
- 15 Senatus in templo vestalium non habitus Roma quare.
- 16 Moniales separatas adiculas non habeant, simul degant.
- 17 Moniales sacra ne tangant, aut incensum offerant.

EA quæ ¶ de monachorum institutione norma que viuendi eorum diximus, transferri possunt ad virgines Deo dicatas, quæ ordinis regulam monasticam vitorum amplexæ sunt: veruntamen de illis singulari quadam, breui tamen annotatione, præscribemus. ¶ Consecrantur ¶ Deo virgines & vidua, sed illæ profitentur votum virginitalis: istæ tantum castitatis & viduitatis, cap. penult. & fin. 20. quæst. 1. cap. actius, 26. distinct. can. vidua quæ, 27. quæst. 1.

¶ Diximus ¶ de nomine, & ætate professionis legitima in monachis: addimus autem, vt si ante annos pubertatis fiat, tunc deum ita rata sit, quando ætas adulta esse cõperit anno probationis elapso, si modo sponte ingrediatur minores monasterium, non autem si vis, can. sunt qui, & c. illud autem, 20. q. 1. can. presens, 20. q. 3. aut deceptio interuenierit, can. fin. 20. q. 3.

¶ Iure ¶ pontificio voluntas spontanea virginis sufficit ætatis 12. annorum, in professione monastica etiam iuuitis parentibus, qui tamen ante eam ætatem possunt intercedere, can. 1. & can. puella, 20. quæst. 1. constitutio autem Gallica in comitiis Aureliæ lata 25. annos exigit, atque eam ætatem anticipantibus permittit, non obstante professione de rebus propriis libere testari & disponere in fauorem cuiuscunque, artic. 19. in constitutio Aureliæ consonat concil. Apfricanum, 3. cap. 4. c. placuit, & 20. q. 1. Libera debet hæc esse voluntas, qua se in hostiam viuentem Deo consecrent, quemadmodum & apud ethnicos hostiæ seu victimæ ducebantur, non autem traherentur ad aras: & si qua duceretur & vehementius reluctaretur amouebatur ab aris: vt scribit Macrobius, lib. 3. Saturnal. c. 5. Festus in verbis piacularia auspicia ait: reluctantem hostiam mali omnis fuisse: vt & Liuius, l. 27. in Flaminio consule. Sueton. in Galba, cap. 18.

¶ Moniales ¶ subijcti ordinationi & correctioni episcopi dicuntur celeos, can. cognominatus, 18. quæst. 2. Clem. 1. de relig. domib. quod & Aureliæ in comitiis firmatum est, omni exceptione remota, art. 11. constitutio Aureliæ anni 1560. ¶ Sine ¶ præiudicio tamen visitationis, de qua statutum in concilio Viennensi, Clem. 2. §. 1. de stat. monach.